

33-боб. Божхона ташувчисининг фаолияти

235-модда. Божхона ташувчиси

Божхона ташувчиси ушбу Кодекснинг [236-моддасида](#) белгиланган талаб ва шартларга жавоб берувчи Ўзбекистон Республикаси юридик шахсидир.

Ўзбекистон Республикасининг юридик шахси Божхона ташувчиларининг реестрига киритилганидан кейин божхона ташувчиси деб эътироф этилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси Божхона ташувчиларининг реестрини юритади ва расмий веб-сайтига жойлаштирилишини таъминлайди.

Божхона ташувчиси божхона назорати остида турган товарларни ташишни божхона ҳамроҳлигида кузатиб боришни қўлламаган ҳолда амалга оширади.

Божхона ташувчиларининг товарларни жўнатувчилар ва олувчилар билан ўзаро муносабатлари шартнома асосида йўлга қўйилади.

236-модда. Божхона ташувчиларининг реестрига киритилиш шартлари

Ўзбекистон Республикаси юридик шахсини Божхона ташувчиларининг реестрига киритиш шартлари қуйидагилардан иборат:

автотранспортда юкларни халқаро ташиш бўйича фаолиятни амалга ошириш учун лицензиянинг

мавжудлиги ва божхона органига ариза берилган санага қадар камида икки йил давомида ушбу фаолият амалга оширилганлиги;

ушбу Кодекснинг [47-бобига](#) мувофиқ божхона тўловлари тўланишининг таъминланганлиги;

ушбу Кодекснинг [227-моддаси](#) талабларига мувофиқ товарларни божхона пломбалари ва муҳрлари остида ташиш учун яроқли автотранспорт воситаларининг борлиги;

Ўзбекистон Республикаси юридик шахсининг фуқаролик жавобгарлиги хавфини суғурталаш шартномаси борлиги.

237-модда. Божхона ташувчиларининг реестрига киритилиш учун зарур бўладиган ҳужжатлар

Божхона ташувчиларининг реестрига киритилиш учун Ўзбекистон Республикасининг юридик шахси Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси томонидан белгиланадиган шаклда ёзилган ариза;

ушбу Кодекснинг [236-моддасида](#) назарда тутилган шартларга риоя этилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар.

Аризачидан ушбу моддада назарда тутилмаган ҳужжатларни тақдим этишни талаб қилишга йўл қўйилмайди.

Аризачи томонидан тақдим этилган ҳужжатларда кўрсатилган маълумотлар божхона органи аксини исботламагунича, барча ҳолларда тўғри деб ҳисобланади.

Ҳужжатларда кўрсатилган маълумотларнинг тўғрилиги учун жавобгарлик аризачининг зиммасида бўлади.

238-модда. Божхона ташувчиларининг реестридан чиқарилиш учун асос

Божхона ташувчиларининг реестридан чиқарилиш учун қуйидагилар асос бўлади:

божхона ташувчисининг ўзини Божхона ташувчиларининг реестридан чиқариш тўғрисидаги аризаси;

Божхона ташувчиларининг реестрига киритилиш шартларига риоя этилмаганлиги;

ушбу Кодекснинг [239-моддасида](#) назарда тутилган мажбуриятларга божхона ташувчиси томонидан риоя этилмаганлиги;

божхона ташувчисининг қайта ташкил этилганлиги, бундан унинг ўзгартирилганлиги мустасно;

божхона ташувчисининг қонун ҳужжатларига мувофиқ тугатилганлиги.

239-модда. Божхона ташувчисининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Божхона ташувчиси қуйидагиларга ҳақли:

1) божхона назорати остида турган товарларни божхона ҳамроҳлигида кузатиб боришни қўлламаган ҳолда ташишга;

2) қуйидаги ҳолларда товарларни ва транспорт воситаларини ташиш учун қабул қилмасликка, агар:

товарнинг кузатув ҳужжатлари белгиланган тартибни бузган ҳолда расмийлаштирилган бўлса;

автотранспорт воситасига ва товарлар ўровига қўйилган божхона идентификациялаш воситалари ташилаётган товарларга шундай таъминлов чораларини бузмасдан тегиш имкониятини истисно этмаса.

Божхона ташувчиси қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Божхона ташувчиси:

божхона назорати остида ташиладиган товарларнинг ҳисобини юритиши ва божхона органларига шундай товарларни ташиш тўғрисида ҳисобот тақдим этиши;

базавий ҳисоблаш миқдори ошган тақдирда, ушбу Кодекс 236-моддаси [учинчи хатбошисида](#) белгиланган талабларни бажаришни базавий ҳисоблаш миқдори ошган кундан эътиборан бир ой ичида таъминлаши;

*(239-модда учинчи қисмининг учинчи хатбоииси
Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 3 декабрдаги
ЎРҚ-586-сонли Қонуни таҳририда — Қонун
ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 04.12.2019
й., 03/19/586/4106-сон)*

товарларни жўнатувчидан, қабул қилувчидан олинган, давлат сирларини ва қонун билан қўриқланадиган бошқа сирни ташкил этадиган ахборотни ошкор этмаслиги, ундан шахсий мақсадлари учун фойдаланмаслиги, бундан қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар мустасно;

товарларни жўнатувчи божхона органи томонидан белгиланган жойга, йўналишда ва муддатларда, уларнинг ўровини ёки ҳолатини ўзгартирмасдан, бундан табиий эскириш ёхуд нормал ташиш ва сақлаш шароитларида камайиш оқибатидаги ўзгаришлар мустасно, етказиб беришдан бошқа мақсадларда фойдаланмасдан етказиб бериши;

товарларни ва уларга оид ҳужжатларни товар келиб тушадиган божхона органига тақдим этиши, ушбу божхона органи мансабдор шахсларининг талабига кўра эса товарларни товар келиб тушадиган божхона органига амалда тақдим этиши;

битта автотранспорт воситасида божхона назорати остида турган товарлар билан бир вақтда бошқа товарларни ташимаслиги;

ташилаётган товарларнинг бут сақланишини таъминлаши;

белгиланган жойга божхона органининг иш вақтидан ташқари пайтда келтирилган товарларни божхона назорати зонасига жойлаштириши;

товарлар етказиб берилганидан кейин уларни товар келиб тушадиган божхона органига хабар бермаган ҳолда тўхташ жойида қаровсиз қолдирмаслиги, товарларни ўрамаслиги ва қайта ўрамаслиги, божхона идентификациялаш воситаларини ўзгартирмаслиги, олиб ташламаслиги ва йўқ қилмаслиги. Агар божхона ташувчиси транспорт воситаси экипажининг ҳаёти ва соғлиғига ҳақиқий хавф таҳдид солганлигини, товарларнинг ёки транспорт воситасининг йўқ қилиниши, қайтариб бўлмас ҳолатда йўқотилиши ёки жиддий бузилиши хавфи мавжуд бўлганлигини исботласа, ушбу мажбуриятнинг бузилиши божхона ташувчисининг жавобгарлигига олиб келмайди. Мазкур ҳолатлар тўғрисида божхона ташувчиси энг яқин божхона органини дарҳол хабардор қилиши шарт;

ўз ходимларига товарларни божхона назорати остида ташиш қоидаларини ўргатиши;

автотранспорт воситаларини тегишли техник ҳолатда сақлаб туриши ҳамда уларнинг ушбу Кодекснинг [227](#) ва [236-моддалари](#) талаблари ва шартларига мувофиқлигини таъминлаши;

ўз кучи ёки шартнома асосида бошқа ташкилотларнинг кучи билан товарлар ўз автотранспорт воситаларига ортилишини ёки қайта ортилишини, шу автотранспорт воситаларидан туширилишини ёки қайта ортилишини таъминлаши;

товар келиб тушадиган божхона органининг талабига кўра, божхона органи томонидан белгиланган муддатда товарларнинг тўхташ, тушириш ва қайта ортиш жойини ўзгартиришни, товарларнинг ва транспорт воситаларининг дастлабки турган жойи ўзгартирилишини, божхона идентификациялаш воситалари ўзгартирилиши, олиб ташланиши ёки йўқ қилилишини таъминлаши;

авария ёки енгиб бўлмас куч таъсири чоғида товарларнинг ва транспорт воситаларининг бут сақланишини таъминлаш ҳамда улардан бирор-бир тарзда фойдаланилишига йўл қўймаслик учун зарур чораларни кўриши. Бунда авария ёки енгиб бўлмас куч таъсирининг ҳолатлари, товарлар ва ўзининг транспорт воситалари турган жой тўғрисида энг яқин божхона органига дарҳол хабар бериши, товарларнинг ва транспорт воситаларининг энг яқин божхона органига ташилишини таъминлаши ҳамда ушбу божхона органи томонидан божхона назоратини таъминлаш учун белгиланадиган бошқа чораларни кўриши;

Божхона ташувчиларининг реестрига киритилиш пайтида маълум қилинган маълумотлар ўзгарганлиги тўғрисида шундай ўзгартишлар киритилган санадан

эътиборан беш иш куни ичида божхона органини хабардор қилиши шарт.

Божхона ташувчисининг зиммасида қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.